

Avatus viis betooniäri tippu

1994. aastal tühjalt kohalt alustanud OÜ Savekate on **Mati Laursoni** juhtimise all kasvanud tibatillukesest katuseettevõttest Eestis ja Baltimaades märgatavaks betoonifirmaks. Ilma avatuseta uutele ideedele seda ei saavutaks, arvab ta.

KRISTO MÄE
kristo.mae@presshouse.ee

Jõgeva kandist Kuremaalt pärit Mati Laursonil (40) oli kohe pärast Eesti taasiseseisvumist toonase Eesti Põllumajandusakadeemia tudengina suur soov käia ära USA-s. Ei, mitte vaatamas kõike seda, mida raudne vesriie oli varjanud. Maachituseriala tudengile

pakkus lihtsalt sügavat huvi, kuidas kaugel maal külmlautu projekteeriti. Aga teadatehtajaid oli palju ja kutsed suure lombi tagant miskipärast viibisid. "Olin veel noor ja roheline. Helistasin siis Ameerikasse ja küsisin, miks kutsed ei ole," meenutab Laurson. Huvilise nimi pandi muidugi kirja ja Eestisse saabuski kaks kutset: üks nimeline ja teine nimeta. Kaks kutset ka Lähti ja Leetu. "Ei teinud nii sihilikult. Mõtlesin, et aitan lihtsalt ametnikke," räägib ta sellest, kuidas sai suure konkurentsi tingimuses konkurentsiväliselt noor ehitustudeng mõne nädala jooksul USA ehituspraktikaga tutvuda. "Eks see avas, reis oli hästi korraldatud. Pikad päevad ja nägime palju," seletab ta. Pärast raasmist projekteeriti kursusetöö raames Laursoni osalusel kohe ka esimene vabapidamisega külmlaut Viljandimaale. "Selle omanik on silamaani rahul. Kui nüüd on selliseid lautu juba küll ja küll, siis alguses oli umbusklik vastuvõtt – keegi ei uskunud, et lehmad meie kliimas nii ellu jäävad."

Aluseks avatus

Reis reisiks, aga Laurson hindab hoopis olulisemaks USA-s käiguga avardunud maailmapilti, mis pani aluse avatud suhtumisele ka ehitustegevuses. Olgu selle väljenduseks tõik, et veebruari alguses saabus ta juba kuuendat korda USA-s toimuvalt maailma suurimalt betoonimeessilt World of Concrete, või siis see, et OÜ Savekate on tema eestvõttel püüdnud pidevalt investeerida uutesse tehnoloogiatesse. "Teinekord üsna julgelt isegi sellistesse, mille puhul esialgu tundub, et Eestis polegi

sellega suurt midagi peale hakata, sest turg on liiga väike."

Viimane pole üldse mitte tavaline, sest ehkki betoonitegemise teoreetilised baasteadmised on juba ammuilma paigas ja betoon pole Laursoni sõnul "küll selline valdkond, kus väga revolutsioonilisi uuendusi tekitada", siis uued tehnoloogiad suruvad peale ja nende kasutusele võtmine on üpris kulukas. Olgu või näiteks spetsiaalmasinad, mille soetamiskulud kipuvad miljonitesse. Samas arvab Laurson, et ei tasu ka liiale minna. Näiteks ei pruugi betooni omaduste parandamiseks piisata üha enam valdkonnas kanda kinnitavatest keemilistest lisanditest. "Selle asemel võiks kemikaalid kasutamata jätta ja hakata oma betoonisegu baasainetest taas kokku seama, alustades nullist. See kipub vahepeal meeletult ära minema," soovib ta.

Vähe teadust

Süüski, möönab Laurson, on ka betoonile tarvis aeg-ajalt teaduslikult läheneda. Näiteks tekitavat suuri küsimusi täna Eestis valitsev suur küllustikupuudus, mis pole endiselt leidnud lõplikku lahendust. "See on viinud täna selleni, et püütakse kasutada igasuguseid aineid, näiteks Ida-Virumaa aherainest tehtud küllustikku. Aga täna ei ole ju selge, kas see üldse sobib igasuguste konstruktsioonide betooni." Nii lihtsalt ei taha enamik Eesti betooniettevõteteid kulutada uuringutele aega ega raha. "Viimastel aastatel uuritakse küll järjest rohkem, sest on rohkem rahalisi vahendeid," lisab ta.

Teadustööd on Mati Laurson betooniteemal ka ise teinud – oma ma-

Mati Laurson

- **Sündinud:** 30. detsembril 1967 Jõgeval
- **Perekonnaseis:** abielus, kaks tütart
- **Haridustee:**
2000–... Eesti Põllumajandusülikool, doktorirõpe
1995 – Eesti Põllumajandusülikool, tehnikamagistri teaduskraad (maaehitus)
1992 – Eesti Põllumajandusülikool, ehitusinseneri diplom
1986 – Tartu 8 Keskkool
- **Teenistuskäik:**
1994–... OÜ Savekate, juhatuse esimees
1997–2004 Eesti Põllumajandusülikool, lektor
- **Keeled:** vene, inglise, soome
- **Teadustegevus:**
Uurimisvaldkond – ehitustehnika, maa-aluste torustike projekteerimine, betoonpõrandate projekteerimine ja ehitus
- **Kuuluvus:** Eesti Ehitusinseneride Liit, American Concrete Institute, The Concrete Society

gistratöös uuris ta maa-aluse terasest torujuhtme seinapakuse määramist ja doktorantuuris tegeles teraskiudbetooni kasutusvõimaluste uurimisega. "Tegelikult teooriaosa teingi lõpuni, aga siis sai töö kõrvalt tegemisel ajaressurss läbi," selgitab ta ja lisab: "Ma ausalt öeldes leidsin, et praegu siin teha tööd, mis kuskil mujal ka kellelegi huvi pakuks ega oleks lihtsalt lausahtlisse tolmukogumiseks ja kraadi saamiseks... on liiga keeruline. Selleks peaks minema aastaks-kaheks kuhugi lääne ülikooli." Nii on juba mitu aastat Laurson ülikooliga seotud pigem tellija ja kliendina. "Kas see on nüüd just minu *push*'imise tulemus või mitte, aga täna on maaülikooli laboris olemas selline masinapark, mis võimaldab meil teha vajalikke baaskatseid." Doktoritöö juurde käis ka lektoriamet samas ülikoolis – kuni 2004. aastani luges Laurson maaülikoolis ehitusmaterjalide ainekursust. "See andis võimaluse igapäevase rutiini kõrval veidi pead tuulutada. Pidid tegelema natuke teist-

“ Olen terve elu olnud selline... ettevõtja, ka palgatöö kõrvalt.”

suguse asjaga, näiteks baasteooriaga...," õhkab ta.

Muutlik betooniäri

Samas, vaevalt et Laurson saab kurta liigse rutiini üle. Viimane poolteist aastat on olnud ettevõttes väga suurte muutuste aeg. Muutunud omanikerinngis on nüüd ka ehitusettevõtte Rand ja Tuulberg. Ehkki Savekattel oli teisigi võimalikke kosilasi, ei kahetse Laurson tehtud valikut. 1994. aastal **Janno Sildi**, **Urmas Kitsingu**, **Taivo Tähti** ja Mati Laursoni asutatud firma igapäevatööst olid mõned omanikud juba kaugemas ja pealegi tekkinud arenguküsimus. "Mõte oligi, et oleks vaja tugevat partnerit." Tehing polnud aga vaid puhas osaluse müük, vaid ettevõttesse

toodi sünergia tekitamiseks üle ehitusfirma betooniosakond. Kuna 2006. aastal toimunud tehing ja selle tagajärjed sattusid ka ehitusbuumi kõrgaega, andis see ettevõttele tugevad tulemused – käive suurenes mullu 140 miljoni kroonilt 220 miljoni. "Selle hoidmine oleks juba piisavalt ambitsioonikas," arvab ta. Nii ei vaatagi Savekate lähiaastatel piiri taha, vaid laiendab haaret koduturul. Kui varem tegeleti vaid betoonpõrandate ehitamisega, siis nüüdseks on alustatud ka montaaži- ja valutöödega. "Eelmisel aastal tegime juba monoliiditöid oluliselt rohkem kui põrandaid," märgib Laurson.

Katuselt põrandale

Muuseas, praegu ligi 200 töötajaga firma alustas tegelikult katusefirmat, esindades Tallinnas paiknenud tänini tegutsevat Savekat. Sellest ka betoonifirma nimi. Katuselt põrandale satuti Laursoni sõnutsi võrdlemisi juhuslikult – hakati tegelema epo-põrandatega, kuid nende paigaldamiseks oli tarvis alla korralikku betoonpõrandat. "Tegijat otsima hakates selgus, et polegi kedagi, kes meie regioonis võiks sellega tegeleda. Hakkasimegi ise tegema ja lõpuks kasvaski see number üheks," jutustab Laurson ja tõdeb, et valitud niis on end igati õigustanud, ehkki see piiras ka turu suurust.

Kuigi tellimusi jagub ja majandus pole veel nii jahtunud ning krahhi äärel nagu ajakirjandus tavatseb kujutada, teeb Laursoni sõnul rohkem muret maailmaturul pidevalt kallinev metallihind. "Turulokord on päris keeruline," nendib ta. Olukorda komplitseerib seegi, et tööde maksumust on isegi sügiseks raske ennustada, sest põhiliste materjalide hinnad saab teada vaid kuu varem. "Keegi ei julge pikemalt ette müüa. Samas tuleb teha pakkumisi aasta teise poole ja lõppu," ütleb ta.

Eluaegne ettevõtja

Ehkki betooniettevõtet veab Mati Laurson juba neljateistkümnendat aastat, on tema ärilised katsetused olnud märksa laiemas amplituudis. Seda juba ülikooli viimastest kursustest alates.

"Eks me proovisime kõike, tollal olid ajad nii segased. Sõpradega tegelesime nii toidukaupadega, vedasime mööblit kui ka importisime valgusteid. Ja eks tollal tõi iga endast lugupidav eestlane kuskilt autosid ja üritas neid siin müüa. Kõik need trikid on läbi tehtud," muiab Laurson. Korralikult läks käima alles betooniäri. "Eks ma olen terve elu olnud selline... ettevõtja, ka palgatöö kõrvalt," sedastab ta.

Kirglik sportlane

■ Mati Laurson oli kooliajal suur spordihuviline. Koos oma klassikaaslastega sattus Tartu 8. Keskkoolis õppinud Laurson kergejõustikutrenni, mida, nagu ütleb Laurson, võeti väga tõsiselt. Isegi nii, et aastaid hiljem Moskvas nõukogude armees teenides õnnestus mehel veeta rohkem aega Dünamo staadionil kui vaeosas "Meil oli päris tugev grupp. Tana on sealt kõige kauemaks tegema jäänud ja esile tõusnud **Indrek Kaseorg**," selgitab Laurson ja nendib, et tase oli tollal kõrge. "Tana võib nende tulemustega rahuga medalit võita, millega me ei saanud isegi hooaja Eesti edetabeli kurne sisse," muheleb mees.

Sõjaväes jäid aga treeningud episoodilisteks ja naastes tegi Laurson spordiga lõpparve. Nüüdseks on kergejõustik jäänud hoopis kaugeks ja tõkkejooksu asemel sõidab Laurson aegajalt jalgrattaga. Talvei tuleb aga muidugi suusad alla panna, sest mõlemad tütreid on lootustandvad suusatajad.

TEISALDATAVAD SEINASÜSTEEMID

KERGSEINAD | EHITUSPLAADID | KVALITEETLAMINAAT
TÄISKLAASSEINAD | PVC-RIBAKARDINAD

AS Maitim, Laki 12, Tallinn 10621. Tel 656 3138. Faks 656 2633. enn@maitim.ee www.maitim.ee

PUITKATUSED

Puitkatused OÜ • Savilla 11, Tallinn • tel 657 6375 • faks 657 63 65
mob 56 222 870 • e-post: info@puitkatused.ee • www.puitkatused.ee